

DANSK TEATER og SKUESPILLERFORBUNDET

Hørings svar til Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket praksisfaglighed mv.)

1. Indledning og baggrund

Undervisningsministeriet har sendt forslag til Lov om folkeskolen (Styrket praksisfaglighed mv.) i høring. Forslaget er en udmøntning af den aftale, der den 12. juni 2018 blev indgået mellem VLAK-regeringen og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti, om at styrke praksisfagligheden i folkeskolen.

Lovforslaget indebærer bl.a., at der indføres et toårigt obligatorisk praktisk/musisk valgfag, som kan afsluttes med en prøve i 8. klasse. Lovforslaget indebærer således, at det gøres obligatorisk at vælge mindst ét toårigt praktisk/musisk valgfag ud fra de i § 5, stk. 2 mulige fagblokke:

- Idræt på alle klassetrin
- Musik på 1.-6. klassetrin
- Billedkunst på 1.-5. klassetrin.
- Håndværk og design samt madkundskab på et eller flere klassetrin inden for 4.-7. klassetrin.

Herudover tilbydes elever jf. folkeskolelovens § 9 en række 1-årige frivillige valgfag, som bl.a. omfatter drama.

I nærværende høringssvar vil brancheorganisationen Dansk Teater samt Skuespillerforbundet primært forholde sig til lovændringerne i forhold til det obligatoriske udbud af kreative fag i folkeskolen.

2. Drama og scenekunsts betydning som kreativt fag for folkeskoleelever

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det bl.a., at initiativerne skal give eleverne bedre mulighed for at arbejde med deres praksisfaglige kompetencer i henhold til bl.a. at *styrke elevernes kreativitet, arbejdspladsfærdigheder, færdigheder i at kunne skifte perspektiv mellem del og helhed*. På samme vis fremgår, at øget praksisfærdighed skal bidrage til at fremme den enkelte elevs *alsidige udvikling og dannelse*.

Scenekunsten og færdigheder opnået gennem faget drama kan netop opfylde en række af disse mål:

Performative redskaber og formidlingskompetencer som grundelement på en arbejdsplads

Evnen til at kunne formidle, præstere og præsentere udgør et centralt element i enhver arbejdssituation.

DANSK TEATER og SKUESPILLERFORBUNDET

Både i forhold til elevernes videre uddannelse og kommende arbejde vil det være nødvendigt at tilegne sig gode formidlingskompetencer og bevidsthed om udtryksmidler som fx kropssprog og stemmeføring. Disse kompetencer er anvendelige både i henhold til eksamenssituationer på videregående uddannelser og i forhold til f.eks. at kunne formidle og præsentere på møder, ved konferencer, i salgssituationer mv på arbejdspladser, uanset elevens videre karrierevej. Netop de færdigheder og kompetencer vil et obligatorisk fag som drama/scenekunst kunne bidrage med.

Overordnede læringsmål:

- Elevens bevidsthed om egne udtryksmidler styrkes.
- Eleven opnår evne til at bruge performative virkemidler i formidling til andre; for eksempel kropsretning mod publikum og narrativ strukturering af stoffet.
- Eleven opnår evne til på kontrolleret vis at bruge krop og stemme til at nuancere sit udtryk.
- Eleven opnår færdigheder inden for stemme, krop, vejrtrækning, mimik, give og tage fokus, pauser og lytning.

Innovation og kreativitet

Drama er med til at udvikle elevernes innovative og entreprenante kompetencer, og gør eleverne bedre i stand til at møde de udfordringer, der vil komme i fremtiden – en fremtid, hvor innovation, nyskabelse og evnen til at samarbejde udgør de vigtigste konkurrenceparametre.

Overordnede læringsmål:

- At eleverne opnår indblik i innovative processer ved at kunne byde ind med ideer i et fællesskab, lære at argumentere for ideer, tåle at ideer modgås eller danner afsæt for nye ideer, som det ofte vil være tilfældet på en arbejdsplads.
- At eleverne opnår evne til at navigere i en omskiftelig proces, hvor der både foretages åbninger og lukninger, og at de undervejs formår at indtage forskellige roller i processen.
- At eleverne kender til sceniske virkemidler og forstår at bruge fiktionen; for eksempel skal de kunne få øje på en god historie, skabe fiktion og formå at sætte deres ideer i scene -evner der kan omsættes til en konkret arbejdsvirkelighed, hvor performative evner efterspørges i mange sammenhænge.

Drama som dannelseselement

Gennem faget drama udvikles elevens evne til at reflektere over den samtid, de er en del af. Ved at tage aktuelle og/eller historiske samfundsmæssige forhold op kan elever tilegne sig ikke kun en viden om de samfundsmæssige forhold, der er aktuelle og som former vores forståelse og opfattelse af den tid, vi er en del af, men derimod også fremme en evne blandt eleverne til aktivt at forholde sig kritisk og reflektere over de værdier, vores samfund bygger på. På den måde er scenekunsten med til at fremme den kulturelle og samfundsmæssige dannelse blandt folkeskoleelever.

DANSK TEATER og SKUESPILLERFORBUNDET

Overordnede læringsmål:

- At eleverne erhverver sig kompetencer til at analysere, begribe og opnå dybere forståelse af begreber, temaer, viden og/eller tekster via krop, sanser og refleksion.

Styrkelse af sociale kompetencer og trivsel i klassen

Arbejdet med drama og scenekunstneriske processer styrker klassens sociale kompetencer og højner elevernes trivsel, særligt fordi faget er eminent til at arbejde med klassedynamikken. Drama er en kropslig, sanselig og involverende metode til at styrke elevernes evne til at forstå og indgå i sociale relationer og kommunikere med andre. På samme vis kan faget være med til at inkludere og styrke de bogligt svage elever, fordi faget netop sætter de praktiske og sociale kompetencer i spil. Faget giver eleverne kompetencer, der fremmer trivsel, social sensibilitet og inklusion. Dette fastslås ligeledes i forskningsprojektet "Ej blot til lyst" fra april 2018 af Aarhus Universitet og Aarhus Teater.

Overordnede læringsmål:

- Elevernes empatiske evner samt det at mærke sig selv og andre styrkes.
- Eleverne opnår evne til at aflæse og indgå konstruktivt i sociale spil, relationer og kommunikation mellem mennesker.
- Eleverne får forståelse for social status og for, at statusforhold i grupper er dynamiske, og man derfor selv kan påvirke klassens sociale velbefindende.
- Eleverne opnår forståelse for og evne til at aflæse eget og andres kropssprog samt andres og egen adfærd.
- Eleverne styrker deres evne til at samarbejde.
- Eleverne er bevidste om at have flere sociale handlemuligheder.

Teatre som aftagere af elever fra erhvervsuddannelserne

En række af de elever, som vælger at søge og gennemføre en erhvervsuddannelse, vil kunne opnå ansættelse i scenekunstbranchen. Teatrene er i dag både praktikpladser og aftagere af elever fra flere erhvervsuddannelser. Eksempelvis ansætter teatrene praktikanter og færdiguddannede inden for bl.a. kontor og teknik. En styrkelse af de praksisfaglige kompetencer i folkeskolen, som skal understøtte, at flere unge gennemfører en erhvervsuddannelse, vil således skulle kombineres med, at eleverne i folkeskolen opnår et større kendskab til drama og scenekunst, så de har opnået et bedre indblik og forståelse for de forhold, der gør sig gældende på et område, som fremtidigt kan komme til at udgøre såvel elevplads som arbejdsplads.

Overordnede læringsmål:

- At eleverne får indblik i potentielt kommende arbejdspladser og forholdene herom.

DANSK TEATER og SKUESPILLERFORBUNDET

3. Problemstilling i henhold til lovforslaget

Henset til den betydning, et fag som drama vil kunne spille i forhold til opfyldelsen af lovændringens mål om dels at styrke folkeskoleelevers praksisfaglige kompetencer, kreativitet, dannelse og muligheder for at kunne fremme deres kompetencer på en fremtidig arbejdsplads, er det problematisk, at drama ikke i lovforslaget er ligestillet med de øvrige kreative kunstneriske fag som musik og billedkunst, og dermed heller ikke indgår som et obligatorisk valgfag på linje hermed. Dansk Teater mener, at faget drama tilbyder eleverne mulighed for at tilegne sig grundlæggende kompetencer, som i høj grad efterspørges på arbejdsmarkedet i dag.

Folkeskoleelever vil fortsat jf. Folkeskoleloven § 9, stk. 1 kunne vælge valgfag i drama som et 1-årigt frivilligt trinforløb, hvorimod valgfag håndværk, design og madkundskab nu udbydes som obligatorisk 2-årigt valgfag på linje med musik og billedkunst. Dansk Teater mener, at det er problematisk, at drama alene fortsat vil være et 1-årigt og frivilligt valgfag i udbud med en lang række andre frivillige valgfag.

4. Konklusion og anbefalinger

Faget drama vil kunne ruste folkeskoleelever i færdigheder som ideudvikling, evnen til at navigere i det ukendte, bevidsthed om mulige udtryksmidler, formidlingsevner, kreativitet, samarbejdsevne mm, som er nødvendige og centrale i mange arbejdsmæssige sammenhænge, ligesom drama vil kunne styrke elevernes dannelsesmæssige og refleksive evner.

På det grundlag anbefaler Dansk Teater og Skuespillerforbundet derfor at ændre følgende i forslaget:

- Pkt. 1 ændres fra "I § 9, stk. 2, indsættes efter "bortset fra håndværk og design samt": "billedkunst, musik og" til "I § 9, stk. 2, indsættes efter "bortset fra håndværk og design samt": "billedkunst, musik og **drama**"
- Pkt. 3 ændres ordlyden i det nye § 9, stk. 8 fra "Stk. 8. På 7. og 8. klassetrin skal eleverne tilbydes valgfaget håndværk og design, jf. § 9, stk. 1, nr. 9, og kan tilbydes valgfagene billedkunst, musik og madkundskab [...]" til "Stk. 8. På 7. og 8. klassetrin skal eleverne tilbydes valgfaget håndværk og design, jf. § 9, stk. 1, nr. 9, og kan tilbydes valgfagene billedkunst, musik, madkundskab og **drama** [...]".
- Alternativt anbefales det, at de kunstneriske fag – billedkunst, musik og drama - sammenlægges til ét kunstnerisk 2-årigt valgfag i folkeskolen indeholdende elementer fra alle tre kunstneriske retninger.